

ДІЛО

Виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 504-060.
143-322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
3 Мисриці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословацький 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ до адміні-
страції.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

БЕРЛІНСЬКІ РОЗМОВИ.

БЕРЛІН, ПАТ. Англіїці вирішено підтреслю-
ють, що в Берліні йде не про переговори, тільки
про розмови. Натякають при тому, що розмови,
які є інформаційні, підуть важко, якщо Ні-
меччина домагатиметься занадто високого стану
оборони.

З урядових вісненьких кол про характер тих
розмов казали: Німеччина й Англія висловлюють
свої найвищо погляди на сучасну політичну ситу-
ацію та обговорюють погляди на проекти видви-
гнати міжнародних дебатах. На першому плані в
тій лондонській комунікації з 3. лютого ц. р.,
яка головне обговорюватимуть питання обмежен-
ня зброї.

Німці підтреслюють, що згодні обмежити
зброю, але коли це в рівній мірі зроблять усі
держави, узявши на увагу спеціальний стан по-
літичних держав. Це становить Німеччині під-
креслює „Діпломатично-Політичне Кореспонден-
ція“, казавши, що на всі великі європейські пита-
ння Німеччина має окремий погляд у зв'язку хоч-
би з географічними причинами і цей факт треба
врахувати під увагу.

Друга справа це проект східного пакту. Як
відомо, Німеччина ставить до того рішуче
вимоги, коли йде про теперішню пропонувану
форму. При тому німці покликуються на
роз'ясн. договір, вимагаючи на нього, як на до-
каз, що вони готові мирно погоджувати свої
справи зі східними сусідами.

Третя точка берлінських розмов це план над-
дунайського пакту. Становище Німеччини до то-
го жас: Наддунайського договору не можна ви-
користати на те, щоб продовжувати теперішній
вигнаний стан між Німеччиною й Австрією.
Важко він (договір) дозволить там та те, щоб
будь-хто з його учасників вмішувався до вну-
трішніх відносин Австрії. Йде головне про полі-
тичні впливи Італії та фінансові впливи Франції.

Щодо 4-го питання, чи Німеччина приступить
до летувського договору, нім. уряд дуже радо на це
відповідає. Розмови обертаються тепер тільки дов-
кола летувського стану летувської нім. факції.

Для Англії важливі пята точка берлінських
розмов, себто питання повороту Німеччини до

Ліни Надії. На думку англіїців згода Німеччи-
ни брати участь у міжнародних женецьких роз-
мовах рішуче про засадничо призначення доброї во-
лі Німеччини до міжнародної співпраці у всіх
напрямках.

Німці дивляться на те так: Про шопорот Ні-
меччини до Ліни можна говорити потяжно по-
ки не тоді, коли Німеччині признають повну рі-
шунправність.

ЛОНДОН, ПАТ. Берлінський кореспондент
Райтера обговорюючи з і півгодинну конферен-
цію, яку німці доповудля жли мін. Саймон і Іден
з кінці. Гітлером стверджує, що по тієї розмові
серед британських кол вичувається обережний
оптимізм. Зазначають при тому, що не було кон-
ференції тільки розмови.

В Лондоні кружляло поголоска, що цілі три
і пів години говорив сам канц. Гітлер, а англіїці
голосу не забирали.

Дальші ревіляції Райтера говорять про те,
будто би Гітлер мав говорити про історичну мі-
сію могутньої Німеччини, як зборолала цивілізо-
вану Європу перед большевиками. Кореспондент
зазначає, що Гітлер уважав Росію за відвічного
ворога західних держав. Натякаючи на одного з
англіїських гостей, невідомого кореспондентом
(Льорд Льюїс) Гітлер мав сказати, що заключа-
ти договори з СССР це злочин супроти циві-
лізації.

БЕРЛІН ПАТ. В год. 19.15 представник бри-
тійської амбасаді сказав зібраним представни-
кам преси, що англійські міністри, в причині
протопування урядових розмов не можуть гово-
рити з представниками преси. Супроти того пред-
ставник британської амбасаді дає такий до-
повіді:

Вояк і канцлер Німеччини прийав німці до-
повудля мін. закорд. справ Саймона й мін. Ціна в
присутності мін. Нойрата й амб. Фікса. До по-
лудня й пополудні йшли розмови на тему кількох
питань, які затримано у франко-англійським
комунікації з 3. лютого. Розмови протягнулися до
завтірпнього доповудня.

Такий самий комунікат оголосило Нім. Ін-
формаційне Бюро.

Великий процес за шпїонажу.

ПАРИЖ, ПАТ. Перед карною палатою розпо-
чатий великий процес проти 21 обвинуваче-
них за шпїонажу в користь СССР. Свого часу

трох обвинувачених вішло. Розправу ведуть
тяжко. Має вона тривати 4 тижні. Акти справи
обіймають 3.000 сторін машинового письма

Конспіративні організації на Сівітській Україні.

Ю повідомляє: „Знамя Росії“, (з березня),
що виходить у Празі, подає сенсаційні дані про
існування конспіративних організацій на Со-
вїтській Україні, що є вибітками з реферату ко-
манди внутрішніх справ УССР. Балицького на
останній пленарній засіданні ЦКВКП(б).

Ось ті дані. Йде про час 7-місячної т. зв. лі-
квідації.

Діяльність націоналістичних груп в порів-
нянні з минулим роком змаліла, але проявля-
ється в надзвичайно високому зростом контр-
революційних настроїв серед населення сели й
міст. Ті настрої приймають форму політичних
організацій. В часі 7 місяців викрили на Укра-
їні 32 таїні робітничі організації. — Три з них
були в військових колах. Діяльність
й проявлялася тим, що вони викликували кон-
флікти у фабриках, кооперували нелегальні
зв'язки, визнавали до актів саботажу і терору
проти місцевих діячів і партійців, висланих з
централі.

Розуміють значіння України.

НЬЮ-ЙОРК, 10. березня. (Вж. кор.) Національ-
на тижневик „Литерері Дайджест“, що є най-
більше поширений в цілій Америці, Канаді та
Великій Британії, публікує у своєму виданні з
2. д. м. маленьку статічку про „Підозріння Рос-
ії супроти Німеччини“ і дає таку замітку про
Україну:

Україна була колиш. великою державою в
Всесвіті і її значення, колиш. слава, чого не

На селах викрили й закінчували 23 органі-
зації, в яких мали перевагу комсомольці. Серед
студентів викрили 5 таких організацій, які мали
зв'язки зі селом і міськими робітниками. Викри-
ли теж суто терористичні організації, що плану-
вали висадити будинок комісаріату внутрішніх
справ у Києві, змах у серпні 1934. р. на трьох
найважливіших діячів України.

З 69 цих організацій 9 постійно видавало
таїну літературу, 23 — мало озброє, 6 — виходи-
лося з зв'язку з підозрілими організаціями
РСФРР.

Серед арештованих 33 при — комсомольці,
35 при — безпартійні, 9 при — члени партії.

В 9-ти місяцях на Україні мали виконати
174 (вдалий і невдалий) замахів на життя партій-
них робітників, осіб з фабричної адміністра-
ції, провідників професійних організацій та ін-
ших членів „апарату“

Хоч українців переслідували і їх розділяли
поміж ворогів, то одного разу сказав російський
кореспондент газети „Дейлі Експрес“ з Лондону,
що вони надержали свою культуру, мову і на-
ціональність.

Цю замітку поміщує „Дайджест“ при агадці,
що Сівітні підозрівають Німеччину в планах від-
ділати Україну від Росії.

Ошим повідомляю Громадянство,
що канцелярію в ГОРОДКУ ЯГ.
по бл. п. мому мужеві д-рові Лисякові
об'являю

Д-р Семен КИВЕЛЮК

1177

НАТАЛІЯ ЛИСЯКОВА.

НА ВЕСНУ бо а з лисів, тхорів, нун
і інших широк,
пелерини та краватки поручає по найдешев-
ших цінах одинок українська
ФАБРИКА ФУТЕР „ХРОМ“
Львів, ул. Руська 20. Тел. 71-83. 1165 2-3

Після бурі.

Варшава, 25. березня 1935.

Спокій і тишина після бурі, що перейшла в
суботу над соймом. Ще вчора у Варшаві був
рух. Це паради після ухвалення конституції. Бу-
ло і богослужіння, відправлене кардиналом Ка-
ковським в присутності президента і уряду, був
і маніфестаційний похід по вулицях Варшави,
що скінчився під Бельведером. Маси прапорів,
оркестра за оркестром, ряди за рядами, почи-
наючи учнями, не бракло і інвалідів. Місто на
розпорядження президента Варшави декорова-
но прапорами. Отже відбулось усе згідно з про-
грамою, все було згорі приготуване і вирази-
сероване. Серед того офіційно святкового
настрою, серед публіки, що стояла на хідниках,
не раз і не два давалось чути питання, чи від
тої нової конституції минеться господарська
криза, чи знайдеться праця для безробітних, і чи
загалом стане громадянам держави — деше-
ше і краще.

А проте суботніший день був одним чи не
найцікавішим днем теперішнього сойму. Вже
зовнішня обстановка вказувала, що щось має
статись. На вулиці біля сойму аж роїлось від
мундурової і немундурової поліції. Маршальська
сторожа патрулює біля входів до сойму
та перевіряє дуже строго легітимність всіх, що
зближаються до сойму. Білети на галерею роз-
хоплені вже раннім ранком. Перед соймом заїз-
дять авто за авто, а з них висідають державні
достоїнники. Кулюари переповнені. Там не ли-
ше послы, не лише міністри, але і вищі міністе-
рські урядовці і давно невидані маси журна-
лістів. І все гуде наче в уліно. А тимчасом в год.
10 ранку при переповнених галереях і дипльо-
матичних з'їздах розсілися елегантні па-
ноне і пані. Хотят бути присутніми при на-
родинах нової конституції Польщі. І тому при
перші точки порядку нарад видавалися всім чи-
мось зайняти, що тільки забирає час: всі хотіли,
щоб скорше почалась головна дія дня.

В саме полудне на трибуні явився віцемер-
шал Цар і реферував поправки сенату до кон-
ституції. Його слів слухали всі з напруженням,
після нього вийшов на трибуну полк. Славек —
і в імені ББ сказав заяву, що держава потребує
під теперішню хвилину такої конституції, котра
всю владу давалаб у руки верховних чинників.
Чи думав той старий революціонер-конспіратор,
що прийдеться йому колись таку промову го-
ворити!...

Тепер черга на опозицію. Вони давно вже
готовились до того бою, хоч і до кінця припу-
скало, що його не буде. Колиж він таки прий-
шов, то до голосу з кожного опозиційно-
го клубу записалось по кількох найкращих про-
мовців. Як перший промовав від елеків в по-
важному рішучому тоні проф. Вієнський, за
ним колишній маршал сойму, людовий посол
Ратай, один з найкращих польських парламен-
таристів і промовців та гримкими словами кри-
тикував нову конституцію. Спокійно і зрівно-
важено промовляв лідер ППС Незаляковський.

Після репалки проф. Маковського з ББ на ці промови, на трибуні з'явився пос. д-р В. Загайкевич і сказав іменем Українського Клубу заяву, яку читачі „Діла“ вже від позавчора мають у руках. Цілий сойм в напруженні вислухав заяву пос. Загайкевича, яка рішучими словами стверджувала, яка була давня конституція і що дає нова та що це ніщо інше, як розрахунок сил між двома польськими політичними таборами, котрі і в давній і в теперішній конституції „забули“, що в Польщі живе 42 проц. т. зв. національних меншин, а тому числі дві великі територіальні меншини — українці і білорусини. В одній і другій конституції про це жні слова. Заяву Українського Клубу скінчив пос. Загайкевич заповіддю, що без огляду на таку чи іншу конституцію, український нарід, як збірня одиниць, не перестане боротись за повноту своїх політичних прав.

Заява Українського Клубу, що Клуб не бере участі в голосуванні і скидає з себе за вислід голосування всяку відповідальність, викликала зрозуміле порушення в цілому соймі. Польській опозиції здавалося, що українці мають чомусь боротись до загину за стару конституцію. Вони забули, що вони її складали, що вони творили в ній фікцію національної держави, а український нарід за час тривання цієї конституції переживав не одно страхіття. Була вона — та не для нас. Пам'ятають українці добре часи, коли при владі була винишня опозиція, — і Хієно. П'яст і ППС з ендецією в гармонійній згоді. І що річ не у писаній конституції, а в тому, як вона виконується. І за новою конституцією українці не заявили тому, бо також не на них вона шита — і будуча практика щойно відповість на питання, як вона буде виконувана.

Подібного змісту заяву, як посла Загайкевича, зложив іменем УСРП пос. Матчак та від білорусинів пос. Еремич. Всі т. зв. меншини в Польщі не взяли участі в цій грі між двома польськими політичними напрямками у боротьбі за владу.

Температура і настрої в соймі підносилися щораз вище, головню з новою чергою опозиційних промовців, які щораз різкішими словами греміли проти нової конституції. Вже пізною нічю дійшло до кульмінаційної точки напруження, на яку чекала галерія, журналісти і по-

сан. В часі промови соціаліста Жулавського, якого голос і форма говорення все вносили вищу температуру в соймі, тим разом мало не дійшло до вибуху. З лавок соціалістів впав оклик до бебеків:

... і в ту мить скопились з лавок відомі „боеві“ бебеки та кинулись одні в напрямку трибуни, другі до лав соціалістів. Счинився крик, піднеслись п'ястухи в гору, віце-маршал Маковський безрадісним даремне старався дзвінком втихомирити пристрасти. Наступаючих бебеків розділили від соціалістів люди дові та позбавили галерію і всіх присутніх видовища рукопашного бою, який гідно був би закінчив одну добу польського парламентаризму. Аж тепер удалося маршалу Світальському, що заступив віце-маршала Маковського, довести до упокоєння. Пос. Жулавський промовляв даліше та скінчив серед гамору, в якому пірнули його слова: крики бебеків й оплески ППС-ів могли заглушити і десять промовців. Колиж вичерпалась ліста промовців — опівночі маршал завіз іменне голосування. Голосування і обчислення тривали майже годину. Проголошення вислуду, що за відкиненням поправок сенату з'явилось 139 послів, а за їх прийняттям 260, отже що конституція прийнята, — викликало гримкі оплески на лавах ББ. В тому ж менті іменем опозиції пос. Руг і за ним пос. Стронський заявили, що конституцію прийнято нелегально, бо нема 2/3 голосів за прийняттям поправок. У відповідь маршал Світальський у довшій промові ствердив, що 2/3 голосів потрібні до відкинення поправок сенату, а до прийняття досить звичайної більшості. У лавках соціалістів залунала пісня „О чесць вам панове“, у відповідь на це ББ заспівали „Ми перша бригада“: цікаво було постороннім глядіти на ті два „хори“ і пригадувати собі, що чейше ще досить недавно хористи були дуже перемішані — адже соціалісти захоплено співали колісся пісню пілсудчиків, а пілсудчики відмежовувались від магнатів! Часи змінюються і люди разом із ними...

Отже було все, чого собі публіка бажала, були гострі слова, були піднесені п'ястухи і закінчилось пісню. Закінчився довгий бій між двома польськими таборами, двома боевими піснями. Тепер піде життя — ніби новим шляхом, але ще невідомим. Одна річ певна, що той шлях ітиме без веселої пісні.

З. Пий.

Совітоманія та її лікування.

Прага, березень 1935.

В Європі поширилася нова епідемія: совітоманія. Перші її ознаки почали появлятися ще перед вступом СССР до „капіталістично-буржуазної“ женецької інституції, до Союзу Народів. Найкраще появилася була ця епідемія в Польщі, після підписання пакту неагресії з Совітами, коли Радек-Собальсон друкував передозичі у „Газети Польській“, а „Відомості Літвачке“ подбали на большевицьку агітку. Але ця дурійка скоро минулася і перекинулася на Францію. Вже в Франції поширилася на всі ті землі, на яких віє т. зв. французько-совітський вітер. У всіх цих землях осер-оманія прийняла всі прикмети затижної епідемії. Був час, що вона почала була ширитися теж і в Америці, але тамошній політичний клімат не сприяє розвитку тої недуги і вона там не прибрала тих форм, що в Європі. Осер-оманія дуже цікава хвороба. Має вона три головні стадії. Характеристичні симптоми першої стадії такі: салпа віра в Совіти разом з неспритомним малеченням на теми: без СССР не може бути трівогого мира в Європі, СССР одинок сила, на яку може надійно опертися кожний, хто бажає опокійного розвитку не лише Європи, але й цілого світа, СССР це країна, де кутється нове життя, що створить рай на землі, СССР це держава, яка вповні задовольняє всі політичні, культурні і господарські запитання всіх своїх народів і т. д.

Друга стадія недуги, це раптова охота їхати до СССР і в повним довірям до большевиків оглядати там усе те, що підтримує пересвідчення недужого, що там є дійсно так, як він малечить. І ось маємо різні прогульки до СССР як нпр. письменників, акторів, філімарів, шахістів, журналістів й т. д. й т. д. що їх на перегони влаштовують країни, захоплені епідемією. „Не спаратися самому на власні — мовляв — очі пізнати країну, де стоїмдесять мільонів людей творить великі нові цінності, будуб гріхом“.

Третя стадія має найгірші для оточення хворого на осер-оманія найнеприємніші наслідки. Вернувшись з СССР і побачивши все, що йому там показали, хворий попадає в стан, дуже подібний до гіпнози. Він говорить і пише лише про СССР, всіх і вся переконує, що воно там дійсно так, як він це бачив в часі свого двотижневого побуту в Москві, Харкові, Києві і на Дніпропетрові чи

в якомусь там Потьомкінському селі, а всіх, хто йому перечить, називає ретроградом, фашистом, салпим ворогом не лише самого СССР, але і ворогом ідеї трівогого миру в Європі, прихильником всяких ревізюлізмів, а коли випадково опонентом буде наприклад українець, то ще й зрадником всеславянської ідеї, германофілом й т. п.

Найцікавішим моментом у цій хворобі є те, що такий пацієнт, повернувшись в СССР до себе до дому, при всьому своєму захопленні не радить своїм землякам прищиплювати у своїй країні усіх тих цінностей з нового земського раю, бо на це тут не надаються — мовляв — ані національна психіка, ані культурний рівень, ані господарська структура, ані політична ситуація. Одиноко і цілком забезпеченими проти цієї недуги є лише ті, яким кривавиться серце через смерть мільонів братів в тому новому раю, далі ті, що були раданофілами ще перед поширенням теперішньої епідемії совітоманії і вилічилися з неї під впливом різних наявних доказів про справжній зміст совітської дійсності. Істнує врешті категорія тих, що їхали туди, щоби в ідейній вірі в нові гасла, отримати до праці при розбудові нового життя і повернули відтам розбиті, зневірені, розчаровані. Їхні описи й їхні звідомлення це теж найкращий лік на совітоманію. Нам пощастило зібрати деякі цікавіші звідомлення отих розчарованих і зневірених і ми їх, відповідно до часу і місця, будемо реферувати і нашим читачам.

Почнемо нині може з найменш цікавого, але на нашу думку, дуже пророческого звідомлення про совітську пресу. Про цю сторінку життя в Совітах, якою так часто чваняться і самі большевики і якою так пристрасно захоплюються усі совітомани.

Одно з останніх чисел пражської „Народньої Політики“ принесло дуже цікаву розмову з одним із таких, які надхнені тим, що знали про Совіти здалека, виїхали туди, щоби стати до праці при будові „нового життя“ і віддати усі свої сили, хист і знання для творення „нових цінностей“. Це бувший член французької комуністичної партії. До СССР виїхав він 1931. р. і там виконував відповідальні функції журналіста. Був редактором одного лівінградського часопису і предсідником одного із відділів Профінтерну. Поїхав туди з гарною вірою в голошені большевиками гасла.

Добрі Ромахи

багато історій

в місячнику

GARTENLAUBE

GARTENLAUBE є славне своїми значиними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, поради для домашнього кравецтва, планання квітів — також важкі вказівки про забезпечення від нещастя і на випадок смерті? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.

VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

а повернувся розчарований і розбитий. Покинув СССР, бо переконався, що „в большевицькій країні нема людини, бо людина там це лише маленька шрубочка у великій машині. А щоби віліна людина заходу Європи не може стерпіти так, як не може перенести того вічного стемнення та доношництва, яким просякло ціле тамошнє життя“. І ця людина, вернувшись назад у чисту атмосферу вілівого культурного життя, добровільно розказує про все те, що тим пережила і бачила, але найбільше і найдокладніше про совітську пресу. Це звідомлення не того совітомани, що поїхав туди і дивав собі показувати це „нове життя“, але переживання і опостереження людини, яка там жила довгий час і була з вості і крові їхньою людиною.

Пише він так:

Найважливішою сторінкою життя воїної преси є праця журналістів і конструкторів редакцій. На чолі кожної совітської редакції стоїть тим т. зв. відповідальний редактор, що виконує ті самі обов'язки, що у нас шефредактор та цензор. Цензурне питання большевики розв'язали дуже просто. Там нема пресової цензури, але зате при кожному шефредакторі сидить цензор, якого ніхто не знає, бо він скривається тільки за числом і тому то в лівому розі кожного числа совітського часопису є т. зв. „главліт“ (головне число).

Друге важке питання, це дуже складна проблема, про що може писати большевицька преса. Не це є дуже точні приписи і привази від центрального комітету партії. Головним змістом большевицької преси мусять бути різні розпорядки влади й урядів та Центрального Комітету, далі йдуть різні дописи від робітників, робітничі пропаганда, дописи селі і робкорів. — Усе, розуміється, дуже точно переглянене цензором. Щобмо, що ці дописувачі мусять при кожній важкій справі, про яку реферують, салікати місцевий чи районний чи який там ще совіт, той останній мусить в цій справі ухвалити „відповідну“ резолюцію і щойно тоді такий допис може селі чи робкор вислати до редакції. І кожний з них прекрасно знає, що таку резолюцію ухвалюють під примусом, але пише, бо нехай би так не зробив! І найцікавіше те, що вже в кілька годин після якоїсь події приходить до редакції ті резолюції з різних фабрик чи колхозів так, непацях там усі лиш ядали на те, щоб впливати своїм лотуванням владі та цілому режимові. Відомостей за кордону не сміє поміщувати ніяка редакція, якщо вони не походять прямо з ТАСС-у.

Ще цікавіше питання т. зв. самокритики. Не один вже совітоман захоплювався тим, що совітська преса так ясно і щиро пише про темні сторінки життя в СССР. Це, мовляв, один із доказів т. зв. демократизації життя в Совітах. Але ось ця справа виглядає в дійсності: „в СССР пакує велике незадоволення, напруження в паровому кіпті совітського життя вже наatto велике і тому хоч-не-хоч мусить бути відчинити вентиль випустити трохи пари“. На око большевицької преси може писати про всі темні сторінки тамошнього життя, але на ділі пишеться лише про „погані звички“ поодиноких людей, а не про слабі сторінки цілого режиму чи політики партії. Бо вони мусять бути а пріорі все добрі і непогані.

Попри офіційні органи партії і головної влади кожний комісаріат має свою шовени пресу.

Найме задушно рештки полотна 30 сот., лляна 30 сот., асиги 1:10, крепон 70 сот., лляна 1:10, та модні воєни на 40% дешевше.
ВЛАДІВНИ БАЗАР — Львів, Бойків ч. 12.

Професійна преса це філії партії й вони про-
сто передрукують стіти центральних органів.
Самом. вся журналістична праця в ССОР іде
наполюю азі інструкціями й наказами згори й
тому не може в ССОР бути й мови про якусь
журналістику в дійсному й розумінні. Різні т.
й. стенографи не можна підняти під повноти
преси. Вони надолблюють лише дуже тісні вну-
трішні потреби й сповняють завдання себебрити-
ти того вузького гурта, до якого вони належать.

Після про велике поширення преси в ССОР,
сто який так задушно кричать сссорчани, зов-
сім неправдивий. „Численні в ССОР є в дійсно-
сті дуже мало: два великі в Москві, два в Ленін-
граді, а по одному більшому в інших більших
містах. Пікаво, що найбільше почитати є бульвар-
ні випуски без партійної термінології. Нпр. та-
кі два часописи „Вечерняя Москва“ та „Ленін-
градська „Вечерняя Красная Газета“ мають ти-
раж в 2 мільйони. „Правда“ й „Известия“ мають
такі ж тиражі. Інші вже менше, а провінцій-
ні від 10 до 30 тисяч. Так воно є й в ба-
гато, але „не забуваймо, що це все для сссорде-
сяти мільйонів населення ССОР“. І ще на одно не

можна забувати, коли говориться про пресу в
ССОР. Її не можна називати сссорською пресою,
а лиш комуністичною, бо вся преса, підтримана
Центральним Комітетом Комуністичної Партії.
Чужу пресу, крім комуністичної, можна нап-
ти лише в тайному відділі для пропаганди й
вступ до цього відділу заборонений кожному, на-
віть і старим членам партії, без спеціального
дозволу.

Так в дійсності виглядає преса в ССОР і во-
на там ніколи іншою не буде, хоч би і не знали
як захоплювалися різними сссорчани всіма тим
вістками про нові „демократичні реформи“ в
Сссорах.

Ось що сказав про них той самий розпарова-
ний реємігрант який був в ССОР ще як активний
комуніст на похороні Кірова: — „Це все робить-
ся тим лише для опії Європи. Нема сссорської
держави, є лише комуністична, а тому нічого
там не зміниться від того як будуть вибрані ті.
яких партія мусить мати вибраними — чи яв-
но чи тайно. Все одно, чи виберуть Іванови чи Пе-
трови, бо обох їх виберуть на багання партії.

Це бачить там кожний, а тому поширюється
тим таке недовіра і тому мало хто вже вірить
усьому тому, про що кричить партія. Широ-
вирить ще тільки молоді (?), яка не знає іншо-
го життя, та чужинці, які пізнали ССОР тільки
крізь окуляри, що їм їх наложники“

М—н.

Резолюції Загального Зїзду Товариства „Союз Українок“

У ДНЯХ 20. і 21. БЕРЕЗНЯ 1935 Р.

Загальний Зїзд „Союзу Українок“ обстою-
ючи вповні резолюції Українського Жіночого
Конгресу, які устійнюють головні засади україн-
ського жіночого руху та вказують жіноцтву,
організованому в лавах Союзу Українок, на-
прямні на дальшу дорогу, приймає такі поста-
новы, як програму своєї праці на черговий рік:

В організаційних справах:

1) Поширити організаційну сітку через ос-
тавлення нових Кругів С. У. та переміну сіль-
ських жіночих гуртків, що існують під фірмою
жіночих секцій при інших товариствах, на ста-
тутові Круги С. У.

2) Поглибити організацію: А) через уде-
ржування постійних планних організаторок при
Матірньому Товаристві і по змозі при Філіях са-
мостійно або разом з нашими господарськими
установами; Б) через систематичну аюстрацію
Філії Головним Виділом і Кругів Філіями; В)
через курси для провідниць села улашдені Фі-
ліями, зокрема курси діло- і книговодства.

3) Увадити продовж найближчих двох літ
всіх Філій повітової „Свята Селянки“ по пля-
ну, виробленому Головним Виділом.

У культурно-освітніх справах.

1) Оснувати при всіх Філіях і Кругках Со-
юзу Українок бібліотеки.

2) Скріпити акцію за оснуванням літом 1935
в літніх садків та продовжувати систематич-
но працю Філії і Кругків у цій діяльності.

3) Розпочати організацію і вишкіл дівочого
хоросту при Філіях і Кругках, згідно з планом,
виробленим Головним Виділом.

4) Звернути пильну увагу на чистоту і кра-
су рідної мови через закладання „Гуртків пле-
сних рідної мови“ при Філіях і міських та мі-
ських Кругках, які поведуть свою працю
згідно з інструкціями Головного Виділу.

5) Зацікавити зорганізоване жіноцтво у
фінансовою пресою, а зокрема усіма жіночими
журналами виданнями.

У справах плекання народного мистецтва.

Загальний Зїзд стверджує, що для пильно-
ї роботи над плеканням і зберіганням народ-
ного мистецтва потрібна така сама організа-
ційна система, як для праці, яку Т-во веде в ін-
ших ділянках. Тому доручає Філіям та Кругам
визначити окрему референтку для цієї справи,
яка має працювати згідно з інструкціями рефе-
рентки народного мистецтва при Матірньому
Товаристві.

У справах сільсько-господарської акції.

1) Зробити ударним гаслом чергового пері-
оду діяльності Союзу Українок планову акцію
на піднесення сільсько-господарської освіти
і добробуту сільського жіноцтва.

2) Подбати за вишкіл фахових інструкто-
рок улаштувати відповідні курси, яких улаш-
тованим має зайнятися Матірнє Товариство.

3) Створити при Філіях Союзу Українок
сільсько-господар. референтури, які вести свою
роботу в тісному порозумінні з повітові-

ми осередками „Сільського Господаря“ і коопе-
ративних установ, на основах устійсних спіль-
но Матірнім Т-вом і Централю „Сільського
Господаря“.

4) Утримувати при Філіях разом із госпо-
дарськими установами фахові інструкторки до
поширення господарської освіти між селянка-
ми та подбати за приладдя, необхідні для ве-
діння господарських курсів.

У кооперативних справах.

1) Творити кооперативні секції при тих Фі-
ліях і Кругках, де їх досі нема.

2) Повести акцію за масовим приєднанням
жінок членів кооператив та підтримкою коопе-
рації через збут і споживання.

3) Повести акцію за вибором жінок до кер-
муючих органів кооператив.

4) Перевести реєстрацію членів кооператив-
них секцій і в найкоротшому часі переслати спи-
сок членів до Централі.

5) Відіестися до Ревізійного Союзу Укр.
Кооператив, щоб у найближчому часі скликав у
Львові в порозумінні з кооперативною секцією
Союзу Українок нараду жінок-кооператорок,
присвячену справі творення галантерейних і ма-
нуфактурних відділів при кооперативах, як теж
і створення жіночих кооператив та кооператив-
них робітень.

6) Вести пропаганду в цілі освідомлення
жіноцтва про велике господарське значіння рід-
ного промислу і переведення послідовно в жит-
тя гасла: „Свій до свого“.

7) Одобрює план праці на 1935-36 рік, ви-
працьований Кооперативною Секцією при Го-
ловному Виділі.

У фінансових справах.

Стверджуючи критичний стан фінансів Т-ва,
спричинений занедбанням грошових обов'язків
членів і Філій у відношенні до Матірнього Т-ва
Загальний Зїзд зобов'язує: 1) Членів точно
вдачувати членські вкладки до Матірнього
Т-ва за посередництвом своєї Філії. 2) Філії
правильно присилати що три місяці Головному
Виділові вкладки членів з терену їхньої діяль-
ності. 3) Круги платити за посередництвом
своїх Філій Матірньому Т-ву річну оплату в сумі
від 2 до 10 зор., залежно від їх фінансової
спроможності, яку оцінить їхня Філія.

Загальний Зїзд пригадує всім Філіям і
Кругам, що згідно з §. 70 статуту всі прихо-

Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1.40 зор., з пересилкою 1.70 зор.

Замовляти в Адміністрації „Діла“ Ринок 10.

ди і все майно Т-ва призначені виключно на
цілі, передбачені статутом — так, що Філії і
Круги не можуть вживати своїх грошей на
ніякі інші цілі.

У справі зв'язків з міжнародними жіночими організаціями.

1) Повести оборону наших членських прав
у Міжнародному Жіночому Союзі і в тій цілі
вислати делегацію на Міжнародний Жіночий
Конгрес у Царгороді в квітні 1935 р.

2) Старатися затримати членство в Між-
народному Жіночому Союзі навіть у випадку,
коли характер нашого членства має підпасти
деяким змінам.

Подяка Діловому Комітетові Українського Жіночого Конгресу.

Загальний Зїзд Союзу Українок висловлює
свою ширю подяку і глибоке признання всім
діячкам, які заступилися біля підготовки і пе-
реведення Українського Жіночого Конгресу, що не
вважаючи на всі труднощі і перепони уніча-
вся таким блискучим успіхом. Зокрема Загаль-
ний Зїзд дякує сердечно Голові Ділового
Комітету, п. Е. Макарушковій та провідницям
комісії, що підготували У. Ж. К.

В справі журналу „Жінка“.

Загальний Зїзд стверджує з радістю і при-
знанням, що постанова У. Ж. К. в справі не-
обхідності видання ідеологічного жіно-
чого журналу вже зреалізована появою дво-
тижневика „Жінка“, який є виразником сма-
гання і ідей українського жіноцтва. Загальний
Зїзд признає журнал „Жінка“ офіційним орга-
ном Союзу Українок і тому в напрямі мораль-
ної і матеріальної підтримки журналу накладе
на Філії такі обов'язки:

1) Всі Філії зобов'язані стати учасницями Жі-
ночої Видавничої Кооперативи С. У. 2) Всі
Філії не тільки зобов'язані самі передплачувати
журнал „Жінка“, але й повести енергійну про-
паганду при допомозі окремої референтки за
поширенням журналу в місці свого осідку та
на терені цілого повіту. Філії повинні придбати
журналові „Жінка“ продовж найближчих 3-х
місяців означене число передплатників відповід-
но до категорії, до якої зарахує їх Го-
ловний Виділ. 3) Всі Філії будуть пересилати
редакції журналу „Жінка“ звіти зі своєї діяль-
ності та дописи з місць. 4) Головний Виділ бу-
де друкувати на сторінках журналу „Жінка“
всі свої об'явки, інструкції, комунікати і т. і.

У справі Всесвітнього Союзу Українок.

Загальний Зїзд Союзу Українок вітає з ра-
дістю факт закріплення зв'язків зорганізовано-
го галицького жіноцтва із Сестрами інших у-
країнських земель та еміграції в одній всеукра-
їнській організації: Всесвітній Союз Українок.
Загальний Зїзд доручає Головному Виділові
присвятити справі утримання найтіснішого
контакту з організаціями, об'єднаними у Всесвіт-
ній Союзі Українок свою пильну увагу, уважаючи
це засобом і запорукою консолідації Україн-
ського Народу.

В справі руйнування Софійського Собору в Києві.

Українське жіноцтво, глибоко вражене ві-
сткою про вандалське нищення більшовиками
національних і мистецьких пам'яток і сторично-
го минулого, а зокрема Матері українських
Церков: Софійського Собору, протестує
проти цього та визнає весь український світ
протиставити цій злочинній, руйнівній
роботі.

Ляваль їде до Москви.

ПАРИЖ, ПАТ. З добре поінформованих ко-
повідомляють, що оскільки не знайдуть якісь не-
передбачені політ. міністер Ляваль поїде до Мос-
кви по сесії ради Ліги Націй, п. е. около 20.
квітня.

Бої в Абіссинії.

РИМ, ПАТ. Агенція Стефані повідомляє: В
ночі з 23. на 24. п. м. підстаршина карабінерів
та погранична сторожа зустріли на італійській
території недалеко Омагер в Абіссинії більшу гру-
пу озброєних абіссинців. Візвані залишити іта-
лійську територію абіссинці відповіли стрілами та
важко ранили одного зі сторожі. Підстаршина
відповів теж стрілами та згодом, аністрілявши всі
дабії сховався за горбком. Абіссинці відступили,
залишаючи одного вбитого, дві рушниці та бага-
то стрілен. Італійське посольство в Адіс-Абеба
дотало припорушення закласти протест у абіссин-
ського уряду, а застереженням, що ошу вішко-
дування за спричинені втрати пошлуть війське

Кіно
АтлантікОстання нагода
побачити вели-
чаву світову
фільму

Нові Люди

Віднині
популярні ціни
від 50 сотників
на всі сеанси.

Нова конституція Польщі.

III. УРЯД.

Стаття XXV. 1) Уряд керує справами Держави, незастереженими для інших органів влади. 2) Уряд складається з Голови Ради Міністрів і Міністрів. 3) Голова Ради Міністрів репрезентує Уряд, керує його працями й устійноє загальні засади державної політики. 4) Міністри керують поодинокими ділянками державної адміністрації або виконують доручені їм окремі завдання. 5) Організацію Уряду, у першу чергу обсяг діяльності Голови Ради Міністрів, Ради Міністрів і Міністрів — означає декрет Президента Річпосполитої.

Ст. XXVI. Міністри для вирішування справ, які вимагають рішення всіх членів Уряду, творять Раду Міністрів під проводом Голови Ради Міністрів.

Ст. XXVII. 1) Голова Ради Міністрів, Рада Міністрів і Міністри мають право видавати розпорядки з метою виконання законодавчих актів і покликує на них. 2) Ці розпорядки не можуть бути суперечні з законодавчими актами і будуть оголошені у Деннику Законів.

Ст. XXVIII. Голова Ради Міністрів і Міністри є відповідальні політично перед Президентом Річпосполитої і Він може їх у кожній хвилині відкликати.

Ст. XXIX. Соїм, виконуючи право парламентарної контролі над діяльністю Уряду, може зажадати, щоб Уряд або Міністер уступив. 2) Такий внесок можна зголосити тільки на звичайній сесії; голосування над ним не може відбутись на засіданні, на якому його зголошено. 3) Коли за внеском Соїм висловиться звичайною більшістю голосів, а Президент Річпосполитої до трьох днів не відкликє Уряду або Міністра, він теж не розв'яже Законодавчих Установ — внесок розгляне Сенат на найближчій засіданні. 4) Колиж Сенат висловиться за внеском, який прийняв Соїм, Президент Річпосполитої відкликє Уряд або Міністра, хіба що розв'яже Соїм і Сенат.

Ст. XXX. Незалежно від політичної відповідальності перед Президентом Річпосполитої і парламентарної перед Соїмом, Голова Ради Міністрів і Міністри відповідають конституційно перед Державним Трибуналом за свідоме порушення Конституції або іншого законодавчого акту, доконаного підчас урядування. 2) Право притягати Голову Ради Міністрів або Міністра до конституційної відповідальності має Президент Річпосполитої, теж Соїм і Сенат в об'єднаних Палатах. 3) Рішення Об'єднаних Палат, яке передає Голову Ради Міністрів або Міністра судові Державного Трибуналу, западає більшістю 3/5 голосів при присутності щонайменше законної половини числа членів Об'єднаних Палат.

ністра судові Державного Трибуналу, западає більшістю 3/5 голосів при присутності щонайменше законної половини числа членів Об'єднаних Палат.

IV. СОЙМ.

XXXI. 1) Соїм виконує законодавчі функції і контролює над діяльністю Уряду; крім того Соїм устійноє бюджет і накладає тягарі на громадян. 2) Контроль над діяльністю Уряду висловлюється у праві Соїму: а) домагатись уступлення Уряду або Міністра; б) притягати враз зі Сенатом Голову Ради Міністрів або Міністра до конституційної відповідальності; в) інтерпелювати Уряд; г) затверджувати щорічне замкнення державних рахунків і давати Урядові абсолюторію; р) брати участь у контролі над довгами Держави. 3) Функції зв'язані з кермою Держави не належать до Соїму.

Ст. XXXII. Соїм складається з послів, вибраних загальним, тайним, рівним і безпосереднім голосуванням. 2) Каденція Соїму тягнеться п'ять років, числячи від дня скликання. 3) Розв'язання Соїму перед кінцем каденції вимагає вказання причини. 4) Нові вибори доручає перевести Президент Річпосполитої до тридцяти днів від розв'язання Соїму. 5) Голосування відбується не пізніше ніж шістьдесятого дня після розписаних виборів. 6) У голосуванні не беруть участі військові, які належать до змобілізованої частини війська або військової маринарки.

Ст. XXXIII. 1) Право вибирати має кожний громадянин без різниці полу, який перед днем розписання виборів скінчив 24 роки і користується повнотою цивільних і громадянських прав. 2) Бути вибраним має право кожний громадянин, який має право вибирати і скінчив 30 років. 3) Вибірча ординація до Соїму устійнить поділ Держави на виборчі округи, означає число послів, устійнить виборчу процедуру та означає категорії осіб, позбавлених права вибирати і бути вибраними через недостачу відповідних моральних та умових прикмет.

Ст. XXXIV. 1) Соїм вибирає зпоміж свого гурта Маршала на час каденції. 2) До часу у конституювання чергового Соїму, Маршал зберігає привілеї, які має при виборі Президента Річпосполитої.

Ст. XXXV. 1) Соїм скликує на перше засідання у повній каденції не пізніше ніж тридцятиого дня по оголошенні висліді виборів до Законодавчих Палат. 2) Звичайну сесію Соїму відкриватимуть щороку найпізніше у листопаді і не можуть її замкнути перед чотирьома місяцями, хіба що бюджет приймуть скоріше. 3) Звичайна сесія може бути відложена на тридцять днів. 4) Відложити її на довший час або відложити зовсім наново можна тільки за згодою Соїму. 5) Часу перерви, спричиненої через відложену сесію, не вчислюємо до речиння, які призначає Конституція для діяльності Соїму.

Ст. XXXVI. 1) Президент Річпосполитої по своїй волі може в кожний час доручити відкриття надзвичайної сесії Соїму і зробити це до тридцятиох днів на внесок щонайменше половини законного числа послів. 2) Підчас надзвичайної сесії предметом нарад Соїму можуть бути тільки справи, наведені в розпорядку Президента Річпосполитої або у внеску на відкриття такої сесії, який зголосили послі і Маршал, подання яких на найближчій сесії вимагають законної або регулярної, або які Президент Річпосполитої на внесок Голови Ради Міністрів або Маршала Соїму вважатиме за наглі.

Ст. XXXVII. Рішення Соїму заповідають звичайною більшістю голосів при присутності щонайменше 1/3 законного числа послів, коли Конституція інакше не постановляє.

Ст. XXXVIII. 1) Засідання Соїму є публічними. 2) Соїм може рішенням прийняти секретність наради і стенограм, які видаються з доручення Маршала, є виключним ствердженням ходу враз Соїму. 4) Нікого не можна притягати до відповідальності за оголошення і поширення звітів з яких нарад Соїму, коли вони відвертаються у цілій ширині та точно хід цих нарад.

Ст. XXXIX. 1) Посли складають приречення, заки переберуть мандат, такого змісту:

Свідомий обов'язку вірності супроти Польської Держави, складаю святочний обіт і ручу словом честі, що як посол Соїму Річпосполитої у праці на користь добра Держави не буду вгавати, а журбу за її честь, суцільність і могутність уважатиму своєю першою заповіддю.

г) Відмова скласти приречення або приречення зі застереженням є однозначне з неприняттям мандату.

Ст. XL. Посли дістають дієти і мають безплатно користати з державних засобів комунації у межах Держави.

XL.I. 1) Посли користають тільки з таких заборук незайманості, яких вимагає їхня присутність у працях Соїму. 2) За зміст виголошених у Соїмі промов або зголошених внесків та інтерпелляцій і за невідповідну поведінку підчас нарад послі відповідають тільки перед Соїмом. 3) Однак за виступи суперечні з обов'язком вірності супроти Польської Держави або які мають ознаки проступку, за який переслідують у уряді — рішенням Соїму або на догаданні Маршала Соїму або Міністра Справедливості можуть посла передати судові Державного Трибуналу і присудом цього Трибуналу позбавити посольського мандату.

XL.II. 1) Посли відповідають за діяльність, не зв'язану з участю у працях Соїму, однак з іншими громадянами. 2) Однак карна судова або адміністраційна, як теж дисциплінарна про-

Є. Ю. ПЕЛЕНСЬКИЙ.

4

Райнер Марія Рільке й Україна.

Життєвий і творчий шлях Рільке.

Райнер Марія Рільке (1875—1926) це — як пише Франц Штріх — один з найцікавіших феноменів на грані XIX і XX століття в Європі. З походження німець, виростав на славянській і французькій культурі, об'єднав таким чином кращі елементи Сходу й Заходу Європи.

Правда, не був це чистої криві німець. Його старий рід походив із напів славянської Каринтії, потім десь коло 1718 р. переселився до Чехії. „Мому власному почуттю, більше ніж можна висказати, відповідає здогад, що славянська струя не є хіба маловажна в різноманітності моєї криві“. Ці слова поета підтверджує найбільш компетентний у расових справах, сучасний німецький історик літератури Йозеф Надлер у своїй історії літератури німецького народу і то підтверджує повнотою. Другим важливим моментом було виховання в славянському середовищі, в Празі, родинному місті Рільке. Нічого дивного, що перші твори присвячені цьому містові. Це рефлексії з мандрів по Старій Празі, ліричні роздуми нувивів. В старім домі якась набожна шана для старого славянського замку й не менша шана в віршах, присвячених чеським поетам:

Врхдількому, Тильові й Заєрові. Але ці твори, ще навіть молодечі, менше важні.

Щойо з 1899 р., коли він виїхав із першою прогулькою до Росії, коли його поетичний світогляд дозрів цілком, повстають його архитвори. Росія, зокрема зустріч з Толстим, витиснули незатертий слід у його душі. „Росія стала для мене дійсністю — писав поет до Еллен Кей — а заразом глибоким, повсякденним пізнанням, що дійсність це щось далеке, щось, що безмежно поволі приходить до тих, що мають терпеливість. Росія це край, де люди є самотніми людьми, кожен зо світом у собі, кожен повен пітьми, як гора, кожен глибокий у покорі, без тривоги, що понижується і саме тому побожний. Люди повні далини, невинності й нуді, люди, що стають людьми. І над усім ніколи не установлений, вічно змінний, зростаючий Бог“.

Рільке, типовий романтик, людина сумна, над міру вражлива; мусів так сприймати Росію.

По першій, кількатижневій подорожі в Росію прийшла друга. Тоді й зустрівся з Толстим. Та перед тим ще вивчав дуже пильно російську мову, літературу, історію мистецтва, й культури. Підчас цих студій мусів не раз натрапили на українські проблеми, на які багата історія російської культури, зокрема письменства. Цим можна мабуть найлегше внясити, чому після другої подорожі до Росії, відві-

давши Ясну Полян, повернуа Рільке в Україну. Переїхав її майже цілу.

Його щоденник із цього часу досить уривчастий. Про Україну пише мало, більше за те творить.

Та читаючи описи німців, що приїздили з Московщини в Україну, не важко догадатись, що коли різниця між цими країнами була помітна для всіх, то й мусів її помітити і такий уважливий обсерватор як Рільке. Тим більше, що він скрізь старався пізнати все основне до краю.

Головні етапи його українських мандрів: Київ і Полтава. Тут задержався довше, тут написав майже в цілості свій перший, поруч прекрасного нариса про корнета Рільке, архитвір „Про лютого Бога й інше“ (Vom lieben Gott und Anderes), що в дальших виданнях називається Казками про лютого Бога (Geschichten von lieben Gott). Є це збірка новел, сформованих в одну цілість завдяки діяльові між поетом і одним знайомим-калікою, діяльові, що відповідно попереджає кожну новелу. Головною рисою цієї збірки поруч прекрасного, високомайстерного виву, є якийсь пантеїстично, всеобіймаюча туга. Рільке по цілій Європі шукає — Бога. Ріжні нарисні з ріжних країн, від Венеції по Москву. Лише Україна присвячено аж два. Видно для поетичности була вона найближча Богом. (Далі буде).

суду, яку почали проти посла перед тим закінченням мандату або після цього, слід припинити діяти на домагає Сойму поки мандат не виснажиться. 3) Немає передавання, коли припинено карну. 4) Посла, при- або дисциплінарну процедуру. 5) Посла, при- або державного підчас сесії не на приказ суду — на домагає Маршала Сойму негайно випустять на волю.

Ст. XLIII. 1) Посла не може виконувати од- нократно сенаторського мандату. 2) Закон озна- чить уряд і становища, яких не можна прина- жити втрапивши через те посольського манда- ту. 3) Послові не вільно виконувати праці, якої не можна погодити з виконанням мандату, не загрозою наслідків означених законом.

Ст. XLIV. 1) Послові не вільно ані на своє, ані на чуже імя, ані теж в імені підприємств, спілок або товариств обчислених на зиск, прила- дати державних дібр, ані брати їх в аренду, го- дити на достави та державні роботи ані одер- жувати не вільно від Уряду концесії або інших особливих користей. 2) За порушення повищих обов'язків посла передадуть на домагає Марша- ла Сойму або Голови Найвищої Контрольної Па- лати від суд державного Трибуналу і на основі прикуду цього Трибуналу відберуть йому по- сольський мандат та особисті користи, які отри- мав від Уряду. 3) Маршал Сойму може на осно- ві рішення Регуляційної Комісії, прийнятого більшістю 3/5 голосів, дозволити послові в кож- ній поодинокій випадку увійти з Урядом у прав- не відношення, коли воно не суперечить добрим обичаям.

Ст. XLV. 1) Голова Ради Міністрів, Міністри і делеговані ними урядовці мають право брати участь у засіданнях Сойму і промовляти поза- мерго промовців. 2) Посли можуть звертатись до Голови Ради Міністрів і Міністрів з інтерпе- ляціями у справах, які входять в обсяг їх діла- чих, згідно з регуляціями. 3) Голова Ради Міні- стрів або запитаний Міністр зобов'язаний да- ти від- повідь до сорок п'яти днів або подати причини в мотивами, чому відмовляється дати виснаження.

V. СЕНАТ.

Ст. XLVI. 1) Сенат, як друга законодавча Па- лата, розглядає бюджет і проекти законів, які прийняв Сойм і бере участь у виконанні кон-

тролі над довами Держави. 2) Крім того Сенат нарівні зі Соймом, хоч без права ініціативи, бе- ре участь у вирішенні таких справ: а) про- шесок, який вимагає уступлення Уряду або Мі- ністра; б) про закони, які звернув Президент Рі- чипосполитої Законодатним Палатам в друге до розгляду; в) про зміну Конституції; г) про ска- сування розпорядків, які вводять винятковий стан.

Ст. XLVII. 1) Сенат складається зі сенато- рів, яких покликає в 1/3 Президент Річипоспо- литої, в 2/3 з виборів. 2) Каденція Сенату по- чинається і кінчається одночасно з каденцією Сойму. Виборча ординація до Сенату означає число сенаторів і спосіб їх покликування та о- значить категорію осіб, які матимуть право ви- бирати і бути вибраними.

Ст. XLVIII. Статті XXXIV—XLV, які відно- сяться до Сойму, стосуються відповідно до Се- нату. (Продовження буде.)

Найближче 7-е число
Ілюстрованого
двоп'ятиквітника

НАЗУЗАН

ЧІРТСТРІЧ

що появиться 1-го квітня принесе нарис на весело про Павла Ковжуну, поезії Б. І. Антоновича, статтю про чеську графіку у Львові, про песу Меріам — Луїжницького, новелу на подружжю тему, статтю про Яковсена та його новелу, про письмо наших мистців, розмови з читачами, 40 сорок...
Ціна 50 сот.
Львів, Ринок 10. II. п.

Еміграційні справи.

ПРАВО ПОСЕЛЕННЯ В СИРІ ТА У ВЕЛ- ЛІВАНІ.

Право залишатися в Сирії та Лівані можуть дістати ті, що предлають французькій владі нормальний контракт праці, засвідчений сирій- ською владою. Можуть дістати таке право й інші чужинці вільних професій, наскільки ма- ють 100.000 франків готівки. Це означає, що сирійська влада прямує до цільовитого припи- нення іміграції з огляду на важкі економічні умовини країни. Власники транзитних і тури- стичних віз не одержать права на побут.

ВИІЗД НА КУБУ.

У зв'язку з революцією на Кубі корабельні го- вариста не дістали ніякого нового пові- домлення про пасажирів до Гавани. Найближ- чий транспорт виїде в середині квітня.

ОБЕРЕЖНО З ІЗДОЮ ДО ПАРАГВАЮ.

Існує в Парижі бюро, що займається емі- грацією за виїздом до Парагваю. Бюро це нази- вається „Франко-Польонь“, а веде його Андрій Манько з Добромиля. Французька й польська влада остерігають перед тим обманцем, якого засудили на місяць в'язниці за видурення depo- зиту в висоті 7.820 франків від хлібороба-емі- гранта.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ЕМІГРАЦІЄЮ.

Ствердили у багатьох випадках, що обман- ті-агенти намовляють людей до виїзду до Па- рагваю, Альжиру, Тунісу, Ліберії, Манджурії та інших країн.

Все це обманство, щоб видурити від неспі- домих гроші, поштові марки, стемплі і т. п. бу- цімто на кошти листування та вироблення до- кументів на подорож.

Щоб позбавити себе від обману, слід дістати даремно переїзд до заморських країн, землю, знаряди праці, насіння, інвентар тощо — виключено. Людей, що намовляють до такого виїзду і обі- щують щонебудь задушно треба віддавати в руки влади, бо це обманці, що користають з людської нужди.

У всяких еміграційних справах слід звер- татись за безплатними інформаціями під адре- сою: Львів — Еміграційний Дім, вул. Вишне- вецьких ч. 4.

ЕМІГРАЦІЙНИЙ РУХ У ЛЮТИМ Ц. Р.

В лютім виїхало з Польщі до Палестини 539 осіб, а до континентальних країн 75.

ХТО ІДЕ ЧЕРЕЗ НІМЕЧЧИНУ.

На німецькому кордоні треба безумовно зго- дитись скільки завгодно готівки. Хто цього не зробить, тому гроші конфіскують. Тесаме в Австрії і Чехословаччині.

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла“.

З кінової хроніки.

Знову летунські фільми. Вертається „мода“ на летунські фільми. В останньому місяці ви- продукували аж три такі фільми: „Школа лету- нів“ з Волесом Бірі, „Відважні летуни“ з Джем- сом Кеней і „Крила у п'ятні“ з Мирною Льой і Гейрі Грантом.

Макс Райнгардт про американських акто- рів. Відомий у цілому світі німецький режисер Макс Райнгардт визнає найкращими: Чарль- за Ляфтона, Маріон Дейвіс-Грету Гарбо, Мар- лену Дітріх, Кей Франсіс, Леслі Говарда і досі невідомих у нас: Джемса Кеней, Павла Мюні, Бетті Дейвіс, Роберта Доната, Катерину Геп- бюрн і Едварда Робінсона. Цікаво, що Райн- гардт поминує таких акторів, як Гейрі Купера, Фредріка Марча і Клерка Гейбла. Режисер до- аав, що на його думку найбільшим актором є Чарлі Чаплін, але не помістив його у списку тому, що цей комікс-фільософ досі не виступив у звуковій фільмі.

Академія Мистецтва і Сцени в Америці визнає найкращою фільмом песу „Іх ночі“ з Клодет Коальбер і Клерком Гейбл у голов- них ролях. На полі режисерського знання здо- був перше місце Франк Капра, творець тої фільми. Друге місце дістала невідомо в нас пе- са „Нія кохання“, а третє „Звездичування“ з Нормою Шіпер і Фредріком Марчом.

Брігітта Гельм у Кракові. Синдикат журна- лістів у Кракові запросив відому німецьку ак- торку Брігітту Гельм на Редуту Преси, що від- булася у перших днях березня. Артистку вита- ли незвичайно тепло й її поява була справж- ньою атракцією Кракowa.

Книжки для нашої дітвори.

(Докінчення.)

II.

При винятковому стані справи ми й так по- ясні рахити, що всежк появляються нові змаган- ня в нові, зовсім влучні помисли. До таких по- мислів слід причислити „Діточу Бібліотеку“ ви- давництва „Світ Дитини“, що місячними випус- ками почала виходити з 1. січня 1934. р. на ре- дукцію Михайла Таранька й випустило досі 11 книжечок, різноманітного змісту; є тут усі діла- чих дитячого виховання, що виступає не як мета, а як законний вислід, як це і повинно бути. При- цьому видавець пам'ятає і про практичну ужит- кість деяких книжечок.

„Ларисовим шляхом“ — збірка промов, де- кламцій та сценічних картин на Шевченкові Річницю, впорядкована Михайлом Тараньком. Це перша дитяча література, що ніжною пле- бійкою дитячих уяв, думок і слів огортають душу дитини, викликаючи в неї такі почування, які- нись повинні визначатися добре ведена україн- ська дитина. Тільки мова прози тут дитяча, аж ні як не доросла, а там анову вислови й речення, що й не дорослі за важкі.

„Малій Декламатор“ — збірка декламацій в нескіль національні й шкільні свята. Книжечка зручно зложена, практично необхідна.

До книжечок всебічно виховного змісту, який в приватношкільній освіті одержує дитина належать: Богдана Лелкого „Казка про Косюлю і дванадцять місяців“ та переспів із „Казки Микити Магіра „Казка про золоту ри- бку“. Перша це та слава, неаріанська бабусина казка: гучно стилем, багата образами, а мова її в зв'язку обмежень у вислові, хоч вона проста- простильна. Не тому, що це написав Лелкий, а тому, що воно — перла нашої дитячої літератури.

Заслуга автора другої книжечки тільки в пе- реписі, та переспів цей так зукраїнізований, що стає діалогічним „співом“ української казки, а гучність та ритмічна вірша (зрештою, що він не оригінальний) ставити „Казку“ вище тих пере- співів, що досі старались переспівувати невмі- рувши Пушкінів оригінал. Фартухові ілюстрації в обох книжечках під кожним оглядом доскона- ті, праці, ніж у чужих виданнях.

Володимир Хронович „Іванів День“ має велику, може зовсім навчально-виховні тенденції. За багато в ній матеріалу,

Франца Кокоського „За Україну“ це 10 окремих оповідань зі світової та передової ви- звольної війни. Моменти падають за моментами, як у фільмі; мова, ва жаль, не дитяча, хоч проста й чиста. Та вирішає одна думка: неважко герой тіль- ки той, що гине? В такому разі не схочуть слави героя діти, що цілою своєю істотою бажають життя.

До козацької романтики, що створює своїм героям страшні ситуації, та ніколи не дасть їм пропасті, навпаки, виводить їх славними пере- можами вертається теж Астін Лотоцький у „Трьох Побратимів“ та М. Середа в „Петрусові Шкоді“. Це історичні оповідання, перше з часів ранньої козаччини, друге з часів Сірка.

М. Середі треба признати, що випав на дуже добру думку: веде дитину на „Січ“ у часі її гар- ного розвитку, хоче щоб пізнала, вона й у всіх подробицях, а там веде малого читача в побідний похід на Крим з одним із найславіших отаманів.

„Історія України для дітей“. Виклад присту- пний, ясний, стиль простий, завжди з виховною метою дуже влучні, багато добрих ілюстрацій. Як у ніякій досі нашій книжці прикрашають вилетіти в цю історію поеми про кожного важні- шого князя. Зручно й незап'януто проведено тут переходи від одного замінного князя до другого дарма, що в таних перехолових періодах був у нас хаос випадків, князів та імен.

Ярослава Вільшенку „Малдрівки Мишки Гри- анкини“ — це незнач „Наука про сучасну Га- лицьку Україну“. Автор показує дитині не тіль- ки устави в їх теперішньому стані, але тароїк переказує коротко їх історію, а наприкінці тор- кається й історії Львова. Виклад легкий, пере- плітаний діалогом і віршами, прикрашений ілюстраціями. Книжечка дуже добра й заслуго- вує на масове поширення.

Добру роботу робить „Діточа Бібліотека“ й чисте „народню“. Не для добра власника, а для добра народу слід її поширювати й розвивати. Тоді книжки досягнуть багато вищого рівня й опанують душу молоді, а там і народу.

Акіс Романенко.

„Просвіта“ — не перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіти“.

Повітова нарада У. Н. Д. О. в Золочеві.

В понеділок, дня 25. березня 1935 р. відбулася в Золочеві, в селі Т-ва ім. М. Шапкевича нарада мужів довіря Українського Національно-Демократичного Об'єднання. Присутніх було 147 делегатів із 45 громад золочівського повіту. Між делегатами було кільканадцять священиків. Нараду відкрив короткою промовою о. шамбелян Юрик. Потім пос. д-р Л. Макарушка і головний секретар партії В. Целевич виголосили реферати про політичне положення українського народу та про Всеукраїнський Національний

Конгрес. По рефератах відбулася оживлена дискусія.

При кінці наради Повітовий Народний Комітет проголосив зібраним резолюції, які прийнято одностайно. В резолюціях висловлюється довіра Українській Парламентарній Репрезентації і провідові Українського Національно-Демократичного Об'єднання, а зокрема голові д-ро Дмитрові Левинському. Наради закінчилися відспіванням національного гімну.

Перед реконструкцією польського уряду.

У варшавських політичних колах розійшлися чутки, що вже в найближчих годинах треба сподіватися реконструкції уряду. За певне вважають, що уступить міністер хліборобства Понятовський, а його місце займе проф. Станевич.

В останній хвилині розійшлися чутки, що приде теж до зміни на становищі прем'єра. Тоді напевно прем'єром став би полк. Олавер. Його завданням було би ввести конституцію в життя.

Пленарне засідання сойму 28. березня.

Закиди пос. Ст. Стронського.

ВАРШАВА, 26. 3. ПАТ. Ст. Стронський (Кл. Нар.) повідомив листом марш. Світальського, що зложив у бюрі сойму закид до протоколу з ост. засідання сойму, на якому ухвалили зміни сенату до конституційного закону. Пос. Стронський твердить, що постанова ухвалена на ост. засіданні сойму в справі змін конституційного

закону є мовляв неважана, а ствердження, що закон цей прийнято, повинні усунути з протоколу. В зв'язку з цим марш. Світальський визначив на четвер 28. березня засідання сойму з одною одинокою точкою денного порядку: прийняття протоколу з 142. пленуму сойму з 23. ц. м.

Німеччина проти большевицької небезпеки.

ЛОНДОН, 26. 3. ПАТ. Преса повідомляє з Берліна, що у вчорашніх розмовах з британськими міністрами канц. Гітлер з притиском вказував на большевицьку небезпеку і тому Німеччина не хоче брати участі в якійсьбудь східній пакті, спертій на взаємній допомозі. Канцлер домагався теж забезпечити німецькі права у Мемелі.

У справі незалежності Австрії становище канц. Гітлера більше примирливе. Канцлер домагався так сформулювати справу невтручання,

щоб Італія теж не могла втручуватися до справ Австрії.

Розбюрення і поворот Німеччини до Л'ги Націй обговорюватимуть шойно нині.

Преса пише, що британські міністри не вважають вислідів розмов за успішні, які могли би посунути справу наперед. Однак признають, що дуже докладно поінформовані про становище Німеччини.

Німеччина підтримить політику європейських держав.

БЕРЛІН, 26. 3. ПАТ. Берлінські розмови почалися нині в год. 10.30 передполуднем. Перед будинком канцлера юрба народу витисла британських міністрів, які їхали самоходами з амбасадором Фінсом. Амбасадор повідомив обох міністрів про враження британського кабінету у зв'язку з вчорашніми розмовами.

Нинішня преса подала офіційний коментар про вислід вчорашніх розмов без коментарів. Тільки урядовий „Фелькшер Beobachter“ пише,

що Німеччина не пробувала втручати до політики бльоків і тому в гоїх переговорах не буде ніколи виступати проти інших держав. Навпаки буде підтримувати розумну політику європейських держав, яка спирається на їхніх життєвих потребах. І теперішні берлінські розмови навіяні тим змаганням. І в цій змагання цілі німецької політики стрічаються зі змаганнями британського уряду.

Новий уряд у Бельгії.

БРЮСЕЛЬ, 26. 3. ПАТ. Король доручив створити уряд Ван Зеландові, який пропонує уже королеві листу нового уряду національної єдності. Уряд спирається на трьох політичних партіях: католиків, соціалістів і лібералів. Їхні представники Пуле (католик), Вандервельде (соціаліст) і Гіманс (ліберал) входять до уряду як міністри без теки. Склад кабінету такий: Прем'єр і міністер закордонних справ Ван Зеланд, міністер національної оборони Деваз, освіти Говес, фінансів Жерард, колоній Рубелс, хліборобства Де Охривер, економічні справи Ван Ісавер, внутрішні справи Бус де Варнаф, справедливості Судан, праця і суспільні забезпечення Де Лятре, публічні праці і безробіття Де Ман, транспорт, пошта і телеграф Спак. Головним завданням нового уряду заповнити господарський розвиток. Прем'єр задержав у своїх руках міністерство закордонних справ, до якого входить теж закордонна торгівля.

Прем'єр змагатиме до реорганізації бельгійської торговельної політики. Міністра скарбу Манса Лео Жерард, початкового директора центральної каси державних пенсій вважають найважливішим аванцем економічних питань і тому брав віз участь не раз у працях Ліги. Його участь в уряді вказує, що уряд не буде переводити далекосхідних фінансових експериментів. Найважливіші господарські ресорти є в руках поміркованих міністрів. Соціалісти мають такі теки: праця, суспільної опіки, публічних робіт і боротьби з безробіттям, комуналізації, шості і телеграфів та справедливості. Вандервельде буде заступником прем'єра.

Чотири смертні присуди.

РИГА, 26. 3. ПАТ. З Ковна повідомляють: Від ранку маса народу облягла будинок міністерства справедливості, де відбувалася розправа проти німців в Мемелі. На селі був присутній британський шарж д'афєр Престон, який є одночасно представником держав, які підписали мемельську конвенцію. В год. 9.45 предсідник трибуналу Леонас оголосив такий присуд: чотирьох підсудних Прайса, Боля, Лену і Ванагаса засудили на кару смерті за вбивство Саутіса і конфіскату майна. Підсудних Йогана й Ернеста Вальєсів за намагання вбивство на досмертну в'язницю і конфіскату майна. Провідників націонал-соціалістичного руху Наймана і Бертугайса по 12 років, 8 підсудних по 10 років, 4 по 8 років і всіх на конфіскату майна. 35 підсудних звільнили, решту підсудних на всіх 126 засудили на кару від 1 до 6 років в'язниці здебільша згідно а внеском прокуратора.

БЕРЛІН, 26. 3. ПАТ. З Ковна повідомляють, що трибунал просив президента республіки, щоби помилував підсудних Моліво і Кубутату і змінив 1½ року тяжкої в'язниці на звичайну.

Всі зложимо „Дар Просвіті“ — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

12 МІЛІОНІВ ЛЮДЕЙ УМИРАЄ З ГОЛОДУ.

ШАНГХАЙ 26. 3. ПАТ. Внаслідок довгої посухи, яка навістила минулого року Китай, здовж ріки Ян-Це аж до Хунан умирає з голоду 12 мільйонів китайців, головню по містах. Населення відживається спеціально приготованою гливою.

СЛІДСТВО ЗА СХОПЛЕННЯ ЖУРНАЛІСТА.

БЕРН, 26. 3. ПАТ. На конференції просяканих кантональних урядів у Базелі яку скликав Якоба, прийнято одностайно резолюцію про порушення територіальної суверенності Швейцарії.

ПАРИЖ, 26. 3. ПАТ. На інтервенцію генерального прокуратора у Базелі паризька преса веде слідство, щоб устійнити обставини серед яких схоплено ред. Якоба, мешканця Штрассбурга.

Амністія?

З Варшави повідомляють, що там розійшлися чутки, нібито в зв'язку з ухваленням нової конституції, мають проголосити амністію. Амністія торкалася би політичних і кримінальних преступків.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. тел. 54-46. Приймає футер до переходу на літо.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорунжий 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол.

— Першорядне фризйєрське і косметичне заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88.

— Першорядні мужеські одяги до міри і рих з власних і доставлених матеріял виконує згідно „ТЕ-КА“, Львів, Руська 16/1.

— Новий лікар-українець у Городку. З Городка повідомляють нас, що на днях оселився на постійне новий лікар-українець, бранець, довголітнього голови Т-ва „Просвіта“ у Львові бл. п. І. Кивелюка, д-р Семен Кивелюк, що буде ординувати на місці недавно помершого лікаря д-ра Мирона Лисяка. Сподіємось, що українське громадянство Городка поставиться до д-ра С. Кивелюка з таким самим довірям, як ставилось до бл. п. д-ра Лисяка.

— З нашого театру. Як зауважимо, у складі труп театру „Заграва“ вступили нові акторські сили. З огляду на недугу Л. Крижницького провід театру заангажував аж три артистки Вишневську, що має вже сценічний досвід і дві молоді: Ванівну та Охримовичівну. Крім цього вступили до цього театру арт. Лівинський. П. Ванівна — донька нашого відомого адвоката в Золочеві д-ра Т. Ваня. Треба з признанням підкреслити явище, що доньки наших маючих громадян на вищих становищах не вважають уже, як колись, нижчим своєї гідності піти на сцену, а погляди їх, разом із поглядами цього громадянства, змінилися уже настільки, що на працю театрального артиста дивляться з пошаною, навіть заздирістю.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки 1 зол. 0-80
(з поштовою пересилкою 0-95 зол.)

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 524.064 тому негайно вишле книжечку Адміністрації „Діла“, — Львів, Ринок ч. 10.

— Звичайні загальні збори Українського Протинальгольного Т-ва „Відродження“ у Львові відбудуться у суботу 6. квітня п. р. 17. год. в селі Т-ва „Зоря“ у Львові при вул. Вірменській ч. 25. з такою чергою народ: 1) відкриття зборів; 2) відчитання протоколу попередніх зборів; 3) звіт з діяльності Головної Ради; 4) звіти делегатів з краю; 5) звіт Контрольної Комісії; 6) дискусія; 7) ухвалення абсолютної уступоючої Головної Ради; 8) організаційний реферат; 9) вибір нової Головної Ради і Контрольної Комісії; 10) внесення і запити. Колиб не було достаточного числа членів означеної порі, збори відбудуться пізніше без огляду на число прийнятих членів. Касові рахунки Т-ва є виложені до перегляду для членів у домі Т-ва цілих 14 днів перед загальними зборами. Круги і філії „Відродження“

Присилайте передплату!

ПЕРЕМІШЛЬ.

Хто зложить на дар „Просвіті“ — облекшить
Й важкі завдання.

КНИЖКИ

ЖУРНАЛИ

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, застро-
ний місячнини. Львів, 1. січня 1935. Р. XV, ч. 3. Звіт
Звіт за діяльності і замкненні рахунки Красного Мо-
лочарського Союзу, кооперативні з об'єднаною місто-
дальністю "Маслосоюз" у Стрию за ділової рік 1934
ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСО-
ПИС. Львів, 28. березня 1935. Р. XV, ч. 10

За оголошення редакції не відповідає.

З друкарні Виз. Спідки "Шко" Львів. Ринок 10.